

HANDLAGET

NR 3 • 2022

Hemslöjdsföreningen Sörmland

Rapport från 2019 års utbildningsstipendiat

– Simon Svennberg, som gått kursen Rakukeramik

År 2019 hade jag den stora glädjen att tilldelas utbildningsstipendiet ur Lars Aldéns utbildningsfond. Under nästkommande år drabbades världen av en numera välkänd tillika ökad pandemi som satte käppar i hjulet för mina kursplaner.

Två år och två sprutor senare var jag sommaren 2022 redo för den efterlängtnade sommarkursen! Då jag sen tidigare har goda kunskaper inom området trä och metall kändes det kul och utvecklande att prova något helt nytt och jag bestämde mig för att söka till Capellagårdens sommarkurs i Rakukeramik.

Första veckan i juli bar det av mot Öland och kursgården i Vickelby. Väl på plats kunde jag som glad nybörjare konstatera att merparten av kursens sökande bestod av yrkesverksamma keramik! Första dagarna bestod av intensiv drejträning för min del vilket under dag två äntligen gav resultat. Att hantera, centrera och forma den mjuka leran är sannerligen klurigt men väldigt kul!

Efter att ha drejat, kavlat och knådat i tre dagar var det så dags att bränna våra tjugiga alster. Bränningen bestod av tre moment där vi först brände keramiken i en elugn och därefter glaserade den samma. Sist men inte minst brände vi våra verk i en vedeldad ugn. När glasyren nåde sin smältpunkt lyfte vi snabbt ut det varma godset och packade det i sågspån vilket resulterar i att glasyren spricker och det vackra mönster som utmärker Raku uppstår.

Efter en fenomenal kursvecka tar jag med mig gott om nya erfarenheter samt ett gäng riktigt fina skålar. Tack Hemslöjdsföreningen Sörmland!

TEXT OCH FOTO: SIMON SVENNBERG

Slöjdloppis!

Vi bjuder in till slöjdloppis, ett fantastiskt tillfälle att rensa i skåpen. Plocka fram material, redskap, verktyg och litteratur som har med slöjd att göra (men inga färdiga föremål), saker som andra kan ha glädje och nytta av. Ingen avgift, begränsat antal säljare.

SLÖJDLOPPIS
TID:

Lördag 5 november 2022

PLATS: Retuna,
Folkestaleden 7, Eskilstuna

ANMÄLAN:
[hemslojdsormland@
gmail.com](mailto:hemslojdsormland@gmail.com)

Hemslöjden

Hemslöjdsföreningen Sörmland
facebook.com/hemslojdsforeningensormland
Nr 3 • 2022 www.slojdisormland.se

Rekordstor smörkniv!

[Se en film av klyvningen av stocken här!](#)

Jennie Fornedal, konsulent Södermanlands hembygdsförbund och Niklas Eriksson, länshemslöjds konsulent med mallen utanför Sörmlands museum.

Lördagen den 4 juni var Täljakademiens medlemmar inbjudna att delta i tillverkandet av det som är tänkt att bli världens största smörkniv!

Nuvarande rekordkniv är 2,6 meter lång och tillverkades år 2013 av en slöjdlärare i Skene. Vår idé att slå detta rekord kom fram vid planerandet av hembygdsrörelsens riksstämma på Sörmlands museum för några år sedan.

Varför en smörkniv? Smörkniven har ibland lyfts fram som ett exempel på att slöjden inte är i takt med sin tid och har spelat ut sin roll i dagens samhälle. Den som provat att tälja detta enkla föremål vet att det krävs ett kunnande i material samt att hantera verktyg, dvs en process där hand och tanke förenas och utvecklas. Att ha koll på en produkts tillverkningsprocess med hållbara materialval ger en helhetssyn och den efterfrågade konsumentkritiska blicken. Något som ligger helt i linje med dagens tankar om en hållbar utveckling. En lokalt slöjddad smörkniv är i alla bemärkelser en hållbar produkt. Men dessutom vet vi alla att rekord är till för att slås, så det skulle vi göra!

En jätteasp skänktes till museet av Dan Enarsson som också fällde den med hjälp av Bengt Elmwall. Aspenstocken var fyra

meter lång, nära 90 cm i diameter och vägde två ton. Den transporterades med timmerbil och lades upp framför museets entré. En professionell timmerman, Thomas Hagaeus, ledde arbetet med att klyva fram en halva av aspen tillsammans med personal från museet.

Asp är normalt lätt att klyva men denna stock skulle visa sig vara synnerligen svårkliven då fibrerna i veden var krusiga och vuxna i kors. Ambitionen att endast använda handverktyg fick överges och en motorsåg fick nyttjas för att underlätta arbetet.

På lördagen var det många besökare som följde arbetet att hugga fram formen på smörkniven. Det höggs med timmerbilar och mer vanliga skogsarbetaryxor, även en timmersvans nyttjades till glädje för alla åskådare.

Vid sidan av arbetet med smörkniven erbjöds allmänheten tälja sin egen smörkniv. Det var många barn som provade på och som hjälptes i detta av den suveräna slöjdaren Anja Sundberg. I museets träverkstad täljde Täljakademiens medlemmar något av allt spill från den stora aspstocken.

På lördagskvällen var formen

Asp som ska bli till världens största smörkniv!

på smörkniven klar och alla inblandade fick en välförtjänt vila. För att undvika sprickbildning på smörkniven så tätades ändträet med trälim. Innan vi skickar in dokumentation av arbetet till Guinnes rekord, för godkännande förhoppningsvis, återstår att hugga och tälja fram en färdig yta på smörkniven. Är någon hågad att hugga i så hör av er till Niklas!

TEXT: NIKLAS ERIKSSON
FOTO: MALÉN ENBERG

Täljfest 12-14 augusti 2022

Det var många glada miner på de ca 120 deltagare som samlats på Sätergläntan för ytterligare en fest i täljandets tecken.

Tiden mellan fredag lunch till söndag eftermiddag var fylld med 10 st workshops samt flera föreläsningar om t.ex. walesiska skedar, laggnings, bomärken och magiska symboler, för att nämna några. Alla deltagare deltog i två workshops på tre timmar under förmiddagen, en på lördag och den andra på söndag. Jag fick bl.a. nöjet att delta på Owen Thomas workshop där han lärde oss att tälja en cawlspoon, walesisk modell av soppsked.

På eftermiddagarna så kunde man välja mellan många föreläsningar. Ett svårt val då det fanns otroligt många intressanta ämnen. Jag tog del av Jörgge Sundqvist föreläsning om folkkonstens mönstervärld aktuell efter hans bok Karvsnitt. Vi har

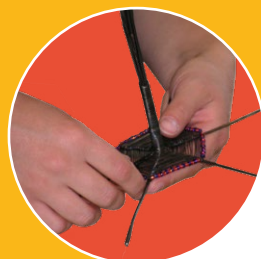
alla sett de gamla bruksföremålens mönster och undrat om alla geometriska figurer betyder något eller om det var tillverkarens sätt att fylla och dekorera en tom yta. Mycket intressant och lärorikt. Jörgge delade också ut slöjdarstipendiet "Sundqvist-CoperthwaitheFellowship" till Anja Sundberg och Owen Thomas.

Behovet att få ses och slöjda var stort vilket märktes då många deltagare satt långt in på kvällen i det som i programmet kallades busktäljning. Det kretades samt byttes skedar och erfarenheter med varandra. Efter denna fest var kroppen uppfylld och knoppen upprymd av den fantastiska slöjdens skaparkraft och lust.

TEXT OCH FOTO: NIKLAS ERIKSSON

Magiska symboler av Surole.

Hemslöjdens dag

Den 3 september uppmärksammades Hemslöjdens dag med olika evenemang runt om i landet.

I Sörmland ordnade föreningen Stick- och virkkafé på ReTuna i Eskilstuna, i Oxelösund var det prova-på luffarslöjd på Koordinaten. I Eskilstuna stickades och virkades det bland annat på varma tröjor, julgrankulor, handledsvärmare, sjalar och tallriksunderlägg. Det fanns också böcker och garner att fynda, och förstås kaffe med kaka.

Många av dem som kom är aktiva i den stick- och virkgrupp som under året startat i Eskilstuna. Gruppen träffas för att sticka/virka och fika på olika caféer i stan med jämna mellanrum.

Medlemmarna har en fb-grupp, där de delar med sig av sina frågeställningar och visar vad de stickar på. Låter det intressant? Sök efter Stickcafé i Eskilstuna.

TEXT: EVA SVENSSON

Sticka och virka på ReTuna i Eskilstuna!

På Koordinaten i Oxelösund kunde du prova på luffarslöjd, under Richard Horners ledning.

Kalendarium 2022

Plats för adressetikett

29/4 – 23/10 Utställning: Inte bara färg.

En utställning om naturens färger, kungliga förbud och hemliga recept. I museiparken odlas även färgväxter. Sörmlands museum, Nyköping.

30/4 – 25/9 Utställning: Hållbara hus. Om vad det framtida och mer hållbara byggandet kan lära från traditionell byggnadsvård och traditionellt bygghantverk. Nynäs slott, Tystberga.

September

Lör-sön 24 – 25/9 Kurs: Indigo - skapa mönster med reservage. Sörmlands museum, Nyköping. Kl 9.00 – 16.30. Kursledare: Linda Zetterman. Pris: 1900 kr, medlem 1700 kr, ungdom 1000 kr. **Anmälan senast 5/9.**

Ons 28/9 Crafterwork. Kl 17.00 – 19.30 på Sörmlands museum. I skaparverkstan och träverkstan **skapar vi med lera och återbruksmaterial med inspiration av Linn Fernströms konst.** För vana och ovana slöjdare. En stående aktivitet på våra kulturkvällar är också ett stickcafé i restaurangen! Varmt välkommen om du vill skapa i grupp. För vana och nybörjare.

Oktober

Lör 8/10 Kurs: Luffarslöjd. Hembygdsgården i Thuleparken, Flen. Kl 9.30 – 16.30. Kursledare: Richard Horner. Pris: 900 kr, medlem 700 kr, ungdom 400 kr. **Anmälan senast 19/9.**

Fre-lör 21 – 23/10 Kurs: Fläta pilkorgar. Sörmlands museum, Nyköping. Kl 9.00 – 16.00. Kursledare Steen Hedegaard Madsen. Pris: 2800 kr, medlem 2600 kr, ungdom 1700 kr. **Anmälan senast 30/9. Fullbokad.**

Ons 26/10 Crafterwork: Textil rekvisita och mönster på trä. Kl 17.00 – 19.30 på Sörmlands museum. I textilverkstan och träverkstan **skapar vi mönster med olika material och tekniker.** För vana och ovana slöjdare. En stående aktivitet på våra kulturkvällar är också ett stickcafé i restaurangen! Varmt välkommen om du vill skapa i grupp. För vana och nybörjare.

Lör-sön 22 – 23/10 Kurs: Tillverka din egen valk till Vingåkers- och Österåkersdräktens huvudbonad. Sörmlands museum, Nyköping. Kl 9.30 – 17.00. Kursledare: Karin Edlund. Pris: 1900 kr, medlem 1700 kr, ungdom 1100 kr. **Anmälan senast 12/10.**

Lör-sön 29 – 30/10 Kurs: Laga och slipa verktyg. Sörmlands museum, Nyköping. Kl 9.30 – 16.30. Kursledare: Ramon Persson. Pris: 1900 kr, medlem 1700 kr, ungdom 1000 kr. **Anmälan senast 10/10.**

November

Sön 27/11 Kurs: Plåtåterbruk. ReTuna, Eskilstuna. Kl 9.30 – 16.30. Kursledare: Simon Svennberg. Pris: 900 kr, medlem 700 kr, ungdom 400 kr. **Anmälan senast 7/11.**

Kursanmälan & frågor

Alla kurser bokas och betalas via Sörmlands museums butik:

<https://butik.sormlandsmuseum.se/kurser>

Priser: Ungdom räknas som 16-25 år

För mer info kontakta Niklas Eriksson

072-145 02 35

niklas.eriksson@regionsormland.se

Slöjdträffar i Nyköping!

Ta med egen fikakorg

Tis 13 sep. kl 13-15.30 Sashikosömnad

Tis 4 okt. kl 18-20.30 Sashikosömnad

Tis 18 okt. kl 13-15.30 Laderslöjd

Mån 31 okt. kl 18-20.30 Ta med eget hantverk

Ons 9 nov kl 13-15.30 Luffarslöjd

Kom och umgås och slöjda ett par timmar i Tuna hembygdsförenings kyrkskola. Ta med eget hantverk eller prova på temat för dagen. Träffarna är kostnadsfria, och material finns på plats om du inte har eget med dig.

Obs! Anmäl dig så att vi vet hur mycket material vi ska ta med!

Självklart måste alla som kommer känna sig helt friska!

Fri parkering och handikappanpassade lokaler. Vid frågor och anmälan kontakta Kerstin Uppman cosmonata@gmail.com, 0709-74 94 56.

Luffarslöjd är kul! Se kurs lördag 8 oktober i Flen.

Nästa nummer av Handlaget

Manusstopp för nästa nummer av Handlaget: Mån 21 november 2022

Vill du bidra till att Handlaget blir som du vill? Skicka in högupplösta foton, notiser, berättelser, frågor eller texter till redaktionen så tar vi med det i nästa Handlag. Maila till grafisk formgivare Ann Ahlbom Sundqvist ann@ann.se • 073-628 48 34. Om ni kontinuerligt vill få info om våra aktiviteter på e-post, skicka er adress till: hemslojdensormland@gmail.com

Kontakt

Hemslöjdsföreningen Sörmland

Eva Svensson, ordförande • 070-454 55 16
hemslojdensormland@gmail.com

Kärntorp, Vidåsen • 643 97 Västra Näshulta
www.slojdisormland.se

Länshemslöjds konsulenterna Sörmlands Museum

Niklas Eriksson Länshemslöjds konsulent
hård slöjd, 072-145 02 35
niklas.eriksson@regionsormland.se

Länshemslöjds konsulent textil
- rekrytering pågår!

Lotta Risberg Museiasistent
072-143 60 57
lotta.risberg@regionsormland.se
www.sormlandsmuseum.se